

11. Вплив стресу на безпеку праці

Дарина Казьмірук, Аліна Сірик

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Стрес прийнято розуміти як стан психічної напруженості, який може бути викликаний небезпеками, що виникли у людини при розв'язанні важливої для неї задачі на робочому місці.

Матеріали і методи. Дослідження проводилось на основі аналізу впливу трудового середовища та соціальних умов на поведінку людини в стресовій ситуації, особливості її реагування на стресові події, впливу стресу на безпеку праці. Методи дослідження – аналіз впровадження нового стандарту ISO 45003:2021.

Результати. Однією із глобальних проблем людства, за останні роки, є психоемоційний стрес. Для повноцінної життєдіяльності працівника як на роботі, так і поза її межами є важливим його соціальний захист в межах локального виробництва. Виробничі фактори, що викликають стрес, називаються психосоціальними ризиками. За визначенням, розробленим МОП, вони є «взаємодією, з одного боку, між виробничим середовищем, змістом праці та її організаційними умовами, а з іншого боку, між здібностями, потребами, культурою та особистими позавиробничими міркуваннями працівників». При аналізі впливу на працівників психофізіологічних небезпечних та шкідливих чинників велике значення приділяється стресу, що виникає внаслідок тривалого впливу на них комбінованої дії психоемоційних переважань та небезпечних виробничих чинників стресу. Внаслідок цього охорона праці, крім своєї традиційної сфери застосування, стала включати поведінкову медицину, психологію професійного здоров'я та соціального благополуччя, що стало визнанням потреб людей у соціально та економічно продуктивному житті.

Новий стандарт ISO 45003:2021 «Управління охороною здоров'я та безпекою праці. Психологічне здоров'я та безпека на виробництві. Настанови з керування психосоціальними ризиками» було випущено 20 червня 2021 року – це перший у світі міжнародний стандарт, який вирішує питання психологічних проблем на робочому місці працівника. Цей стандарт це настанови, тобто він містить вказівки й рекомендації, а не вимоги, і тому не передбачає сертифікації. У стандарті деталізовано інформацію про те, що є психосоціальними ризиками, про їхній вплив на людину й організацію та те, як можна оцінити їх і керувати ними. Адже, якщо умови праці та людський фактор перебувають у рівновазі, робота породжує почуття досконалості та впевненості в собі, сприяє мотивації, підвищує працездатність та задоволеність працею. У стандарті ISO 45003:2021 зазначено, що психосоціальне здоров'я та благополуччя працівників є новою сферою діяльності для менеджерів та фахівців з безпеки праці, і вони потребуватимуть спеціального або додаткового професійного навчання та допомоги щодо управління психічним здоров'ям працівників.

Висновки. Вплив стресу на безпеку праці лише набирає чинності у нашому світі, адже ще поняття «стресу на підприємстві» не досить часто використовується. Упровадивши новий стандарт, підприємства продемонструють суспільству високий рівень своєї соціальної відповідальності.